

14de vergadering

Dinsdag 25 januari 2000

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 64 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castrium, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Van Gennip, Ginjaar, Hessing, Van Heukelum, Hilarides, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jong, Ketting, Kneppers-Heynert, Kohnstamm, Korthals Altes, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Meindertsmas, Pastoor, Pitstra, Platvoet, Le Poole, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stekelenburg, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Veling, De Vries, Van Vugt, Werner, Wiegel, Witteveen, Woldring, Wolfson en Wöltgens,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, Hermans, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en mevrouw Adelmund, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Lodders-Elfferich en De Wolff, wegens bezigheden elders;

Le Poole, alleen voor het eerste deel van de vergadering;

Timmerman-Buck, wegens ziekte;

Zwerver, Dees, Ter Veld en Eversdijk, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2000 (met uitzondering van het deel Cultuur) (26800-VIII).**

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Van den Hul-Omta** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Een door minister Hermans tijdens de behandeling van de onderwijsbegroting in de Tweede Kamer gebruikte uitdrukking – een molen draait niet op de wind die voorbij is – gaf zeer helder mijn gevoelens weer bij de voorbereiding van de inbreng in deze Kamer. Ik heb veel gelezen over de stand van ons onderwijs en de veelheid aan inspanningen in de

afgelopen jaren. De conclusie betreffende de onderwijssector is desalniettemin dat veel niet goed gaat. Scholen staan onder druk. Er is sprake van een alarmerend tekort aan leerkrachten; zozeer zelfs dat PABO-studenten als invalkracht te werk worden gesteld of dat leerkrachten uit het buitenland worden aangesteld. En dan zwijg ik nog over klassen die naar huis worden gestuurd, gewoon omdat daar op een bepaald uur geen leerkracht voor aanwezig is, en over studiekosten die de pan uit rijzen. Verder is op veel scholen sprake van geweld, terwijl wij er toch alles aan doen om met veilige scholen van doen te hebben. Ook heb ik nog niets gezegd over leerachterstanden, de sociaal-emotionele problematiek bij kinderen en schooluitval. Dit zijn allemaal zaken die ondanks de herstructureringen waarvan de afgelopen jaren sprake is geweest, blijkbaar niet konden worden voorkomen.

Het is dus waar: de scholen staan onder druk. De vraag hoe het zo ver heeft kunnen komen, is een vraag die ook in deze Kamer bij dit beleidsdebat gesteld moet worden. De OESO-cijfers laten zien dat ons land ondanks een veelheid aan investeringen, ook in het afgelopen jaar, verder gaat achterlopen bij bestedingen in de kennisinfrastructuur. De kwaliteit van het onderwijs heet nog adequaat te zijn, maar Nederland Kennisland kan toch niet ophouden bij adequaat functioneren, terwijl zoveel constatering van tekortkomingen worden gedaan. Soms zelfs lijkt de rek er geheel en al uit en wordt elke nieuwe investering als nauwelijks meer beoordeeld dan een pijnstillertje. Neen, er is geen sprake van een stabiel pedagogisch klimaat, terwijl